

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

KOPERSZTYCH

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Starannie wymawiamy [KOpersztych] – z akcentem na pierwszej sylabie, choć wymowa „zwyczajna”, z akcentem na przedostatniej sylabie [koPERsztych] też jest dopuszczalna. KOPERSZTYCH to słowo już niemal nieużywane, archaiczne określenie miedziorytu lub ryciny (najpierw tylko ryciny wykonanej przez odbicie miedziorytu na specjalnej prasie, później – po prostu ryciny, zwanej również krócej SZTYCHEM).

Nazwa KOPERSZTYCH pochodzi od niemieckiego Kupferstich (Kupfer ‘miedź’, Stich ‘kłucie; ukłucie’, a także ‘rycina’). „Polski” MIEDZIORYT jest zatem kalką słowotwórczą niemieckiego Kupferstich, a „niemiecki” KOPERSZTYCH – jego spolszczeniem.

Technika miedziorytnicza powstała we Florencji na początku XV w., ale niemieckie pochodzenie polskiego określenia pozwala wysnuć przypuszczenie, że pierwsze miedzioryty – KOPERSZTYCHY – trafiły do nas za pośrednictwem naszych zachodnich sąsiadów, którzy mieli wówczas takich wspaniałych mistrzów jak Martin Schongauer czy – młodszy od niego o 36 lat – genialny Albrecht Dürer.